

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P
Félévre . . . . . 6.— P
Negyedévre . 4.— P

A hirdetési díj mm.-ként 24 fillér és előre fizetendő. — Szöveg közt ennek duplája.

Intézmények, vállalatok és kereskedelmi cégeknek évi . 24.— P

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A „KORCSMÁROS” ROVATTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI, CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.
TELEFON: 118-898.

Magyar kir. postakárekpénztári csekk-számla száma 38.990.

Lapmegjelenés: minden hónap 1-én és 15-én.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÜVETSÉGE
ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÖZLÖNYE

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉSPAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Ki legyen az ipartestület elnöke?

A „Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete” néhány hét múlva új elnököt választ. *Malosik Ferenc*, aki kb. négy éve viseli e tisztséget, magas korára való tekintettel a terhes sok munkával és felelősséggel járó, elnökséget tovább nem kívánja viselni. Az utóbbi hónapok betegsége miatt kénytelen volt az elnöki teendők ellátását *Holub Rezső* alelnökre bízni. *Holub Rezső* kartárs azonban erős üzleti elfoglaltsága miatt szintén nem hajlandó az elnöki tisztséget vállalni, már azért sem, mert mint az Adóközösség elnöke az ipari közeletben angazsálva van, viszont az ipartestületi elnöki tisztség egy egész ember teljes munkásságát kívánja. Így tehát a kartársaknak komolyan kell foglalkozni, azzal, kit válasszanak az ipartestület élére.

Az ipartestület belső életében — bár onnan alig szívárog valami ki a szakmai nyilvánosság elé — bizonyos tünetek vannak, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Itt vannak a szállodások és penziósok. A szállodásoknak az ipartestületen belül külön szakosztályuk van és mind jobban hallatszik az a kívánságuk, hogy a közös ipartestületből kiválnak és külön ipartestületet alakítsanak. A penziósokkal el is érik azt a taglétszámot, amelyet a törvény egy szakipartestület alakítására előír. A vendéglői iparengedéllyel bíró kávéosok pedig a dupla ipartestületi tagság miatt, amely jelentékeny tagságdíj fizetési kötelezettséggel jár, takarékosági szempontból is változtatni kívánják helyzetüket. Az ipartestület egyik illusztris vezetőségi tagjának küldött ügyvédi felszólítólevele, a hátralékos tagsági díjnak beküldése végett, oly elfeledtetlenést okozott, hogy a legbefolyásosabb tagok is távolattartják magukat az ipartestületi munkától. Különösen azt

nehézményezi az illető vezetőségi tag, hogy a tagdíj fizetési értesítés — rendszerint az év első negyedében szokták kérni — nem történt meg, ennek ellenére ügyvédi levélben követelték azt záros határidőn belül megfizetni, holott egy egyszerű távbeszélő figyelemztetés is elegendő lett volna...

Mindezekre való tekintettel az ipartestületi élet kívánja, hogy annak élére a kartársak a legközelebbi közgyűlésen egy *kipróbált agilis vezetőt állítsanak*. Az ipartestületi tagok közt az utóbbi napokban már folytattak emiatt tanácskozások és egyesek külön-külön megbeszélést folytató csoportok egy közös elgondolásban találtak abban, hogy felkéri *Keszey Vincét*, ki az ipartestület elnökségét előzőleg már 14 évig töltötte be és az ipartestület-konzolidációnál és szakmai ügyekben

nagy érdemei vannak, hogy vállalja ismét az elnöki tisztséget. Ezt a kívánságot egyes küldöttségek *Keszey*-nél megjelenve, már elő is adták. Rámutattak még arra, hogy *Keszey* munkásságát az ipartestület nem nélkülözheti és ha a közelmúltban előfordultak miatt lelkileg megbántva is érzi magát, felejtse el, hisz olyan személyek is vannak a megjelentek között, akik ugyancsak megbánták már, hogy volt idő, mikor ellene fordultak. Nem kívánták, hogy *Keszey* az előadott kérelmükre azonnal válaszoljon, de arra kérték, hogy ha rövidesen majd egy nagyszámú küldöttség fog nála megjelenni, úgy fogadja azokat is szívesen és teljesítse kívánságukat!

Felkérem a budapesti kartársakat, hogy akik még ezen ipari megmozdulásunkat nem ismerik, csatlakozzanak a mozgalomhoz és válasszák meg *Keszey Vincét* ipartestületi elnöknek.

(B. és K.)

Az Államvasutak és a DEVART

Mi is az a Devart? Ezelőtt 15 vagy 16 évvel ez a részvénytársaság azzal a céllal alakult, hogy berbeveszi az összes délvasúti vendéglőket és büfféket, azokat *albérletbe adja* és az albérletet pedig kötelezi, hogy az üzletben szükséges árucikkeit e rt.-nál szerezzék be. Már akkor sokan esőválták a fejüket, mert érthetetlen volt, hogy mire való egy ilyen vállalat, mikor az sem a vasút — amely akkor még egy külön társaság volt — sem az utazóközönség érdekeit nem szolgálja, hanem talán inkább bizonyos drágulást okozni a délvasúti pályaudvari vendéglőkben. Egy azonban bizonyos: ez a rizikómentes vállalkozás a néhány részvényesnek egész csinos összeget hozott és valószínűleg hoz, még hozzá termelő munka nélkül. Egy üzleti részvénytársaság nem altruisztikus intézmény. Hogy ez a részvénytársaság,

amelyben maga a Délvasút is „mint olyan” részvényes lett, milyen gondos, előrelátó volt, igazolja az, hogy a részvénytársaság a Délvasúttal a délvaspálya vendéglőinek és büfféinek bérletére 1969. évig tartó szerződést kötött. Az rt. alapítói tudták, hogy a trianoni békeszerződés szerint az Olaszország, Ausztria és Magyarország területén fekvő vonalait ezek, valamint az utóállamok kötelesek megváltani. Így tehát biztosan lehetett arra számítani, hogy a hazai délvasúti vonalakat is előbb-utóbb megváltja a magyar állam. Mindenesetre kellő pénzügyi óvatosságra és előrelátásra vall, hogy ilyen hosszulejratú szerződést kötött ez a rt. Mert — valószínűleg az volt az elgondolás — ha a magyar állam átveszi a Délvasútát, annak minden terhét és kötelezettségeit is át kell venni. Így át kell venni a

Popper Borpincészet Részvénytársaság

Alapítatott 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállításán aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

Devart vendéglőkre vonatkozó szerződést is. Ha a Magyar Államvasutak azonban nem tartja kívánatosnak ezen rt. megmaradását, úgy kétségtelen, fel fog ajánlani egy bizonyos összeget a rt.-nak a szerződés átengedéseért, esetleg likvidálásáért.

Tudomásunk szerint azonban a Magyar kir. Államvasutak ezt nem tette meg. Hogy miért nem, azt nem tudjuk.

Ellenben tudjuk, hogy a Délivásút birtokában egy nagy pakett Devart részvény volt. Nem annyi, hogy tudta volna majorizálni a többi részvénytulajdonosokat. Hogy a többi részvények közel 60 százaléka hol és kinél van, nem tudjuk. Tény, hogy a Magyar Államvasutak birtokába kerültek a délivásúti Devart részvények. Azt tudjuk, hogy a mostani részvényjog szerint a kisértvényeseknek sok joguk nincsen, mert a részvénytöbbség rendszerint egy szindikátus kezében van. Vajjon mit csinál a Máv ezekkel a részvényekkel? Itt úgy látszik csak az a kis részvénytulajdonos jár jól, aki a részvények 10–15 százalékaival rendelkezik, mert a közgyűlésen ott van a többségi szavazat, ahová ez a kis részvényes szavaz. Tehát ilyen csekély részvénytöréddel lehet valaki a „Zünglein an der Wage.” Ennek azonban feltételei szoktak lenni!

Egyet azonban nem értünk. Mikor a Máv igazgatósága, az államnak első és legtekintélyesebb vállalata a maga vonalairól a kíváncsi részvénytársaság létesítését áronként tartja, mert csak felesleges drágítást okoz, minek örzi trezorjában ezeket a kisebbségi részvényeket és a megfelelő osztalék fizetését attól engedí függővé tenni, aki 15 százalékos részvényállománnyal la-
viroz?

Mi is így gondoljuk, erre a részvénytársaságra szükség nincsen, *közérdeket* sem képez, hiszen nem nyújt semmit az utazóközönségnek, legfeljebb a Máv kasszájába befizet évenként 10–11 délivásúti vendéglő és nem tudjuk hány büffébérlét után talán 15 ezer pengőt, amely bérjövdelem után azután a Máv fizeti a törvényes közterheket: házibérjövdelem stb. adókat. Üzlet ez? Mi a pályaudvari vendéglősök szempontjából nézzük ezt a kérdést. Csodálkozunk, hogy a Máv a déli vas-pálya vonalainak átvétele után még nem talált módot arra, hogy ezt a felesleges részvénytársasági szervezetet megszüntesse! Az államnak, a vasútnak is vannak „jogügyi osztályai”, talán felül kellene vizsgálni a Devart szerződést, amelyet a volt Délivásúttal kötött és megállapítani azt, hogy automatikusan átszállt-e a szerződés érvénye a Magyar Államvasutakra is. A délivásúti vendéglősök ettől a szerződéstől — ők csak albérlők — nincsenek elragadtatva. A rt. semmit sem nyújt nekik sem. De szólni sem igen mernek, mert a kis karaj kenyerüket féltik. De mikor a Devart mint a pályaudvari vendéglők bérlője egész télen át erősen füstölő éttermi kályháit nem javított-

ja s minden instanciázás hiába, holott a Máv ilyen esetben nyomban intézkedik, mert tekintettel van az utasok egészségére és nem tűrheti, hogy füstös, széndioxidos vendéglőben üljenek, ez bizony elkeseredést szül. Az ilyen vasúti vendéglőről az utasoknak jó véleménye nem lehet, mert az utazóközön-

ség nem tudja, hogy a füstös kályha ügyben a Máv ártatlan és a Devart köteles azt rendezhetőzni. De a Devart ezt nem teszi.

Fellette kívánatos volna a Devart szerződés felülvizsgálása, mert a Magyar Államvasutak csak nem tűrheti, hogy portáján mások uralkodjanak.

A kereskedelmi minisztérium rendelettervezete

A koresmárosipar képesítéséhez való kötése.

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete a m. kir. kereskedelem- és közlekedéssügyi minisztériumnak a fogadó (szálló, penzió), vendéglő, kávéházi, kávémérő és koresmárosiparok gyakorlásával kapcsolatos egyes kérdéseknek szabályozása tárgyában kiadott rendelettervezetre egy *módosított javaslatot* készítet és a vidéki ipartestületeknek, bizonyára abból a célból, hogy a vendéglősiparosok ahhoz hozzájáruljanak, megküldte.

Az Országos Szövetség intézőbizottsága ezt a rendelettervezetet még a múlt évben *Szöllősy* Ferenc társelnök előadása után letárgyalta és *azt nem tette magáévá*. Ezt az álláspontot még december havában az IPOK-ban tartott szakmaközi értekezleten is közölte.

Az Országos Szövetség kimondotta, hogy csak a minisztérium által kiadott rendelettervezet képezheti a tárgyalás alapját, nem pedig az ipartestület által szerkesztett módosító javaslat.

Már akkor *Szöllősy* Ferenc indítványára a szakértekezlet túlnyomó többsége kimondotta, hogy a tárgyalás alapját csak a miniszteri rendelettervezet képezheti, mert a minisztérium erre kéri esetleges észrevételezéseinket közölni.

Az Országos Szövetség nem teheti magáévá az ipartestület álláspontját azért sem, mert abban oly messzemenő átalakítást, átformálást kíván a vendéglősiparban, amely *csak törvényhozási úton volna lehetséges*. Nem is szólva arról, hogy azok az átalakítások alig szolgálják azt a célt, amit a módosító javaslat indokolása felsorol. A miniszteri rendelet hivatkozik öt törvényhelyre, amely alapján „szabályozni” kívánja a tervezetben felsorolt iparoknak „gyakorlásával kapcsolatos egyes kérdéseket”, viszont az ipartestületi javaslat az ipart egészen át akarja alakítani.

A miniszteri rendelettervezet a koresmárosipart is képesítéshez kívánja kötni. Ez régi kívánsága a szakmának. Ezt a kívánságot a *szakmai* országos kongresszusokon a kartársak állandóan hangoztatták és követelték. Ezzel szemben a koresmárosipart teljesen megszüntetni kívánja az ipartestület, mert „*ennek egyenrangúságával a vendéglátóipar mai kiváló szintjét, szolgáltatásait lesüllyesztené és helyrehozhatatlanná aláázná a vendéglők mai forgalmát.*”

Egy rokoniparnak, tehát a koresmárosiparnak, ilyen sértő lebecsülésére és

kártévének való nyilvánítására a szakmai mozgalmakban még nem volt példa!

A termelői borkiméréseknek a vendéglősiparokba való besorozását még a budapesti kartársak is ellenzik.

Az ipartestület állásfoglalását azzal támasztja alá, hogy a javaslatát az 1938. év szeptemberében Debrecenben tartott Országos Iparoskongresszuson terjesztette elő és azt egyhangúlag elfogadta.

Speciális kérdések megbeszélésére az iparosok kongresszusa nem fórum. Mert kik vesznek részt az IPOSZ által rendezett évi kongresszusokon? Kézművesiparosok, akik a *kézművesiparok* ügyes-bajos kérdéseit és kivánságait megbeszélik. A vendéglősipar nem tartozik a kézművesiparok közé. Azon az iparoskongresszuson a vendéglátóiparok ügye a tárgysorozatban nem is szerepelt, hanem csak az indítványok során, a kongresszus végén felolvasták a beérkezett „indítványokat”, amelyeket egyik-másik indítványtevő röviden szóval is megindokolt és hogy a kongresszust hamarosan befejezhessék, azokat kritika nélkül elfogadták azzal, hogy az indítványokat az illetékes minisztériumba az elnökséghez felterjeszti.

Különbön az ipartestület javaslatára a kifőzőipar ügyének tárgyalása alkalmával a kereskedelem- és közlekedéssügyi minisztériumban szóval is előadásra került, de elfogadásra nem talált.

Igen érdekes pl. az ipartestületi javaslat 10. §-ának az a kitétele, hogy azok, akik egyes vendéglősipari termékek (rohscheibni, szendvics, hideg halak, hideg sültök stb.) általában a vendéglősipar üzletkörébe tartozó egyes élelmiszereknek helyben való fogyasztására rendezkednek be, azt csakis vendéglősipari engedéllyel tehetik.

Láttunk már kofákat, akik sült krumplit vagy kukoricát árúsítanak és a „fogyasztók helyben fogyasztották azt el”, azok majd a jövőben kötelesek legyenek vendéglői mestervizsgát

Berendezett vendéglő

CSALÁDI HÁZZAL EGYÜTT, amely áll: 1 söntészertű kiméző-helyiségből, két külön vendéglői helyiségből, *téli-nyári kuglizóból*, magas életkor miatt ELADÓ. A vendéglőben van több egyesületi helyisége is. Az üzlet a város felszabadult második állomástól 100 méternyire van. — Cim: *Szathmáry Andor* vendéglős, Sátoraljaújhely, Rákóczi út 33.

tenni és vendéglői iparengedélyt váltani?

A módosító javaslat súlyos teherrelnek említi, hogy a vendéglátóiparban 15-féle jogosítvány van. Miért nem nehezményezi akkor, hogy a vendéglátó ipar bizonyos vonatkozásban négy minisztérium alá tartozik? Miért nem

kéri kimondani, hogy a vendégipar csak egy minisztérium alá tartozzon?

Értesítjük a kartársakat, hogy az Országos Szövetség a miniszteri rendelttervezet általában helyesli és annak némi módosítással, amelyről a *Fogadó* már beszámolt, életbeléptetését kívánja!

A visszacsatolt Felvidék területén működő pénzügyi hatóságok területi beosztásáról és ügyvitel szabályozásáról

— Adóügyek. —

A rendelet január 15-én jelent meg a *Budapesti Közlönyben*. Néhány fontosabb rendelkezést, amely iparunkra is vonatkozik, kivonatosan alábbiakban ismertetünk:

A rendelet 14. §-a intézkedik a kereseti, jövedelem- és vagyonadóról. Ezen adók kivétele érdekében március hó végéig össze kell írni az adóalanyokat, adóátgáryakat. Ha ez megtörtént, úgy f. é. április hó végéig be kell adni az összes adókra vonatkozó bevallásokat, városokban a városi adóhivatalnál, községekben a községi előjáróságoknál. A bevallás helyes kitöltésénél az általános szabályokra kell figyellemmel lenni. Miután a bevallásoknál az előző év keresete és jövedelme irányadó, így az összeget a visszacsatolt területen az esetleges követeléseket is, csehszlovák koronában lehet beírni, ilyen esetben a m. kir. adóhivatal 100 csehszlovák koronát 14 pengő 28 fillérrel egyenértékűnek fog számításba venni. A nyers bevételből csak azokat a kiadásokat lehet levonni, a melyeket a magyar törvények állapítanak meg. A m. kir. adóhivatal a bevallási íveket a törvényhatósági felruházott és a megyei városokban a bevallások felülvizsgálására és az adóköteles jövedelmek, illetőleg vagyonok összeírására a pénzügyigazgatóság által a helyi viszonyokkal ismerős polgárokból alakított összeíróbizottságnak kiadja, e bizottság május hó végéig köteles e munkát befejezni. A m. kir. adóhivatal az általános kereseti adó kivételét június hó 30. napjáig a jövedelem- és vagyonadó kivételét pedig augusztus hó 1. napjáig köteles befejezni.

A 15. § az alkalmazottak kereseti- és különadójáról intézkedik. A munkaadónak az alkalmazottak illetményeire vonatkozó nyilvántartási és adólevonási kötelezettsége 1939 január hó 1. napjával kezdődik. A levont adót minden hó 25-éig az illetékes város vagy község pénztárába köteles befizetni. A munkaadó köteles az alkalmazott adóköteles jövedelméből szavatosság mellett a kereseti adót levonni. Ezekről az alkalmazottakról január 1-től nyilvántartást vezetni. A munkaadó köteles 1939 február 15-éig a községi előjáróságnál vagy városi adóhivatalnál az üzletében alkalmazott tisztviselők és munkások számát elkülönítve bejelenteni. A bejelentett alkalmazottnak

a szolgálatból való kilépését csak abban az esetben kell bejelenteni, ha ugyanolyan alkalmazott nem lép a helyébe.

A 17. § a rokkantellátási adóról rendelkezik. A rokkantellátási adókedvezményre, illetőleg a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvakat, valamint a vitéségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokat megillető adómérséklésre vonatkozó igényjogosultságot május hó 31-ig kell a községi előjáróságnál, városokban a városi adóhivatalnál az arra illetékes katonai vagy polgári hatóság bizonyítványával igazolni. Ha az adózó az igényjogosultságot dec. 31. napjáig igazolta, a kedvezményre 1939 január hó 1. napjától van igénye.

Forgalmi adó ügyben a visszacsatolt felvidéki területeken lakó kereskedők és iparosok f. é. január 1-től fogva kötelesek forgalmi adót fizetni. A forgalmi adó 3 százalék. Az adókötelesek január hó végéig egy ú. n. „Bejelentőlap”-on, amely a községi előjáróságoknál vagy forgalmi adóhivatalnál beszerezhető, bejelenteni tartoznak kereskedelmi vagy ipari tevékenységüket. Ha a bejelentést megtenni. Az ugyanazon községben lakó nagyobb számú, azonos leppel, úgy mindkét helyen tartozik a belépést megtenni. Az ugyanazon községben lakó nagyobb számú, azonos foglalkozást űző adókötelesek megfelelő kioktatását együttesen esetleg a helyi *érdekképviseleti* szervek bevonásával, több községre kiterjedően kell elvégezni.

Bor- és hús fogyasztási adó, valamint sör- és szesz fogyasztási adópótlék. — Január elsejétől kezdve a visszacsatolt felvidéki területen ezeket az adókat a városok és községek szedik. Az „Ár-szabás” ezekről az adókról a következő: 100 liter után az I. osztályban 9 P, a II. osztályban 7 P és a III. osztályban 6 P. — A borsepró után a fenti osztályozás szerint 3.40 P, 2 és 2 pengő.

Italmérségi jövedék. Italmérségi engedélyek csak olyanok részére adhatók, akik politikai megbízhatóság és nemzetiség szempontjából teljesen kifogástalanok. Mindazok terhére, akik az 1921. évi IV. te. alapján kapták italmérségi engedélyüket, az italmérségi engedély illetéki időközni kivétel útján kell megállapítani.

Egy középfokú Kisvendéglős iskola létesül Sopronban

A „Soproni Szállóadók, Vendéglősök, Kávésók és Koreszmárosok Ipartársulatának” választmányja jan. 24-én *Tschida* István elnöke alatt ülést tartott. Az ülés megnyitása után üdvözölte az Országos Szövetség elnöksége megbízásából megjelent titkárt: *Pösch* Gyulát és bejelentette, hogy a központ elhatározta, hogy egy kisvendéglősképző iskola felállítására iránt mozgalmat indít. Az Országos Szövetség úgy találta, hogy egy ilyen iskola, amely internátussal lenne kapcsolatos, s mindjárt gyakorlati célokat is szolgálna, Sopron városa volna a legalkalmasabb. A választmányi ülést azért hívta össze, hogy ezt a kérdést a kartársakkal ismertesse. Az Országos Szövetség vezetésének közönetét nyilvánítja, hogy ebben az ügyben elsősorban Sopronra gondolt és a maga részéről — miután e tervre vonatkozó elgondolást ismeri — ily iskola felállítását nemcsak helyesnek, hanem szükségesnek is tartja.

Pösch Gyula titkár azután előadta, hogy az Országos Szövetség már több ízben foglalkozott a szakképzettség ügyével. Hazánkban csak a fővárosban van ilyen szakiskola, amelyet a budapesti ipartestület nagy áldozattal tart tenn és amelyet a szerződött tanoncok látogatják. A képzett személyzet utánpótlására ez az iskola megfelel a cél-nak. Azonban az idegenforgalom fejlődése iparunkkal szemben másirányú követelményeket is támaszt. Mert nemcsak nagy hotelek, luxusüzemek szolgálnak az idegenforgalom érdekeit, hanem a kisebb üzemek is. Sőt éppen idegenforgalmi szempontok teszik kívánatosá. Gondoskodni kell, hogy az ezer túlsúlyban levő középosztály részére is megfelelő egyszerű ellátóüzemek létesüljenek, ahol a kispénzű vendég is a megszokott kényelmes otthont és kényelmet megtalálja, sőt ha lehet még többet. Itt tehát szükségessé válik az ipart is e cél szolgálatába állítani, ezt pedig csak úgy bírjuk elérni, ha olyan szakmai nevelőintézmény létesítésére gondolunk, ahol módszeres oktatással tanulnak meg a mai kor embereinek igényeit kielégíteni. De egy másik ok is kívánatosá tenné az ilyen szakiskola létesítését. A tapasztalat azt tanítja, hogy a vendéglősszülők, kik gyermekeiket iskoláztatják, hogy a középiskola befejezése után bevegység az üzletbe s idő multán azt át is adják; egyszerre csak észreveszik, hogy *gyermeküknek nincs kedve a szülő biztos egzisztenciát nyújtó foglalkozáshoz s hallani sem akarnak arról, hogy apjuk hivatását kövessék*. Vannak ugyan kivételek, de nagyjában ez a helyzet. Ha tehát sikerülne egy olyan kisvendéglősiskolát felállítani, amelyen külföldön már van, úgy abban az iskolában, amely kétévi tankötelezettséggel járna, nemcsak az általános műveltséghez szükséges tudni-

valókat, idegen nyelvtudást, hanem a vendéglői üzemek minden igényt kielégítő módjában való vezetését *gyakorlatilag is elsajátítanák*. Így tehát a vendéglős vagy kereszmáros szülők gyermekei apjuk foglalkozásába belelesznek nevelve s nem vágyakoznak majd más, többnyire hivatalnokai pályára lépni. Az ilyen iskola felállítását és fenntartását azonban a szakma nem bírja anyagilag biztosítani, itt az állam hathatós hozzájárulására van szükség. Így merült fel a terv, mivel a kultuskormány a polgári iskoláknak egyik részét középfokú ipariskolákra kívánja átalakítani, hogy ebbe a tervbe kapcsolódják bele a kisvendéglős szakiskola létesítése.

A felhozott terv a kartársak előtt igen élénk helyesléssel találkozott s többek hozzászólása után az ipartársulat elnöksége bizott meg, hogy a terv megvalósítása érdekében tegye meg a szükséges lépéseket. Ebben a munkában az Országos Szövetség a leghathatósabbon fogja az ipartársulatot támogatni.

A választmány azután *Tschida* István elnök javaslatára az évi közgyűlést február 28-ára tűzte ki, egyben a tisztikar jelölésére kiküldött egy öttagú bizottságot. Végül letárgyalt az egyik felekezeti konvent szabálytalan ítmérés és jogosulatlan ipargyakorlásról szóló panaszt, ezzel az ülést véget ért.

Mit kell tudni az ízesítőről

Írta: Reigl László.*

(Folytatás.)

Ami az írónak a szó, szobrásznak a márvány, festőnek a festék, az a szakácsnak a mártás, vagy amiként franciáiban még ma is elterjedten használják: a sauce. A szakács a mártások segítségével körvonalazza, kidomborítja, jellegzetessé teszi és egyesíti az ételek ízét. Annnyira, hogy elég, ha egy-egy mártás zamatajja eszünkbe jut és máris emlékeztünkbe tudjuk idézni arról magát az ételt.

Mielőtt részleteiben rátérnék a mártásokra, egészen rövid visszpillantást kell vetnem a főzőtudomány ki-fejlesztésének történetére s arra, hogy első keresztapján, Bechamel marquis-n keresztül, miként emelkedett a mai magaslatra és hírnevére a mártás.

A fényűző, gazdag és egyeduralkodó ó-ázsiai fejedelmi udvarokban találkoztunk legelőször, a történelem folyamán, a főzés mesterségével. Mert a főzés mindaddig mesterség és nem tudomány, nem is művészet, míg öntudatossá nem válik.

Ha a térképen megvonjuk a műveltség terjedésének, továbbvonulásának vonalát, úgy az egyúttal a főzés-mesterség fejlődésének vonala is lehet. Az ó-ázsiai népek elpusztulásával vagy

leigázásával a műveltséget Szicilián és Görögországon át a rómaiak öröklék. Ezzel párhuzamos a gasztronómikus élvezetek komplikálódásának és a főzési mesterség fejlődésének története XIV. Lajoson keresztül napjainkig, azt igazolva, hogy az emberi szellemmel együtt kifinomodik a gyomor is és hogy a műveltség mindinkább eltávolít bennünket az ősember éltrendjétől.

A főzés legelső írásos dokumentuma Kr. e. 494-ben látott napvilágot a görög Gelai Archistratos tollából, amelyet azután Quintus Ennius latinra fordított.

A rómaiaknál jó talajra talált a változatos és bőséges evés. De annak ellenére, hogy Auguszus és Tiberius császárok idejében már szakácsiskolájuk volt, a mai értelemben vett szakács-művészet ott nem fejlődhetett ki. A mártásokról — természetesen — ott szó sem eshetett. Igaz, hogy a rómaiak voltak abban az időben a műveltség és ezzel együtt a raffinált élet letéteményesei, de testük felépítésének rendszere mégiscsak közelebb volt az ősemberhez, mint XIV. Lajoshoz vagy a mai emberhez. Így az ízlésük sem volt valami raffinált és kiválónak találták a mártások ósét, ami elég anyagszerűtlenül borból, mézből, mazsolából, dióból és egyéb gyümölcsből készült és minden főzés nélkül került rá a húsrá.

A római hatalom aláhanyatlott, sőt egészen eltűnt, de a műveltség, egyelőre, ott helyben maradt, mert átvették azt az olaszok. Az olasz városok, a területileg kicsi, de politikailag hatalmas köztársaságok és a pápai

udvar voltak azoknak az időknek a központjai. Sok volt itt a politikai és politikán kívüli vendégjárás. Nem esoda, ha itt fejlődtek ki a mai értelemben vett szakácsok.

Ezekután és ezekben az időkben érdemes volt az ételek finomításán, új és új ízek feltalálásán törni a fejüket a szakácsoknak, mert az érvényesülési lehetőségük mind tágabb és tágabb lett, hiszen Franciaországba is olasz szakácsok kerültek és tulajdonképpen ők rakták le alapjait a mai, finom francia konyháknak. IX. Károly francia király anyja Medici Katalin volt és az ő nevéhez fűződik az olasz inyenemesterek Franciaországba vándorlása. Megérették, hogy itt lesz az eljövendő élet központja.

Ezek a szakácsok művészetet, lelket tudtak belevinni a főzésbe, annyira, hogy a hívatásos szakácsokon kívül már a szalónok, komoly férfiak, társadalmi nagyságok foglalkoztak a főzés problémájával.

A francia konyhára ma rányomja a bélyegét a mártás. Ennek a konyhaművészetbe való bevonulása előkelő körülmények között történt, ami már előre biztosította azt az előkelő helyet, amit a mártások világviszonylatban, napjainkban elfoglalnak.

Condé, Colbert egyforma buzgalommal fejtegették a művészetté fejlődött főzés különböző kérdéseit, míg azután Bechamel de Mointel marquis, XIV. Lajos főudvarmestere, Le Bas álneven megírta „Sur l'art du cuisinier“ című könyvét. Ezzel egyidőben feltalálta a róla elnevezett „Bechamel“- mártást.

(Folytatjuk.)

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara területén megállapított legalacsonyabb munkabérek

A legalacsonyabb munkabér megállapítására kiküldött bizottság munkáját befejezte. A hozott határozatot esetleg felszólamlás végett a szakmai érdekképviseletekkel a bizottság közölte.

A határozat még nem jogerős, ha a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter azt jóváhagyja és a Budapesti Közlönyben megjelent, azután lépnek életbe a megállapított legalacsonyabb munkabérek. Ennélfogva a munkabéreket még nem közöljük. Ellenben alább közöljük a bizottság területi beosztását és a területen lévő egyes üzemek kategorizálását. Ez ellen ugyanis aligha lesz észrevétel.

Szövetségünk a határozat két pontja miatt felszólamlással élt.

A kiküldött bizottság területi beosztása a következő:

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrnak 50.812/1938-I. a számú rendeletével a fogadó (szálló, penzió) vendéglő-, kifőző, keresma, kávéház és kávémérő iparokban fizetendő legkisebb munkabérek megállapítására felállított bizottság 1938 évi de-

cember 14-én és 1939 január 5-én tartott ülésein a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara területén fekvő alábbi városokra és községekre kiterjedő hatállyal a következő határozatot hozta:

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara területén fekvő alább megjelölt városok és községek a fizetendő munkabérek szempontjából három területi csoportba soroztattak és pedig:

I. területi csoport: Kecskemét és Székesfehérvár th. városok.

II. területi csoport: Cegléd, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Nagykovács, Vác, Balassagyarmat, Kalocsa, Salgótarján és Szentendre m. városok.

III. területi csoport: Fejér, Nórgrád és Hont k. e. e., valamint Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék mindazon községei, melyek az előző I–II. területi csoportban, nemkülönben a Budapest székesfőváros és közvetlen körzetére nézve korábban kiadott bérmegállapítási rendeletben felsorolva nincsenek.

Az összes munkabérek mint heti-bérek állapítottak meg.

Havi fizetés esetén a megállapított

* A Konyhatechnikai eljárások, Ételkészítéstan, Anyagkiszabás és más szakkönyvek szerzője.

hetibérek alapján kell a megfelelő havibért kiszámítani.

A legkisebb munkabéreknek *kiegészítő részét* képezik az alkalmazottak bizonyos részénél a kiszolgálási díjból való *részesedés*, másrészt a természetbeni *ételmelés és lakás*.

I. Szállodai alkalmazottak.

A szállodai üzemek mindhárom területi csoportban egy osztályba tartoznak.

II. Vendéglői konyhaszemélyzet.

A vendéglői üzemek mind a három területi csoportra nézve az alkalmazottak számához képest négy osztályba soroltattak.

A személyzet létszámának meghatározásánál nem vehetők figyelembe a tanoncok, mosódai személyzet, fűtők, zenészek és a vendéglői szakmához nem tartozó szakmunkások (mesteremberek).

1. oszt. üzemek 20-on felüli személyzettel,

2. oszt. üzemek 11–20-ig terjedő személyzettel,

3. oszt. üzemek 5–10-ig terjedő személyzettel,

4. oszt. üzemek 4-ig terjedő személyzettel.

IV. Kávéházi alkalmazottak.

A kávéházi üzemek két osztályba soroltattak, aszerint, hogy személyzetük létszáma a tízet meghaladja vagy sem.

Megjegyzés: Az egyesített üzemekben, azaz ha egy kézben van a szálloda, étterem és kávéház, a létszám szerinti osztály megállapítása üzemenként elkülönítve történik. 2. Amely üzemből a főpincér a maga feendőinek részben való ellátására fizetőpincér közreműködését vesz igénybe, a fizetőpincért a főpincér saját keresetéből tartozik díjazni.

V. Kávémérő és kifőzőipari alkalmazottak.

Az üzemek a személyzet létszáma szerint két osztályba soroltattak aszerint, hogy a személyzet a négyet meghaladja-e vagy sem?

VI. Koresmaipari alkalmazottak.

VII. Penziók alkalmazottai.

A penzióipari üzemek mindhárom területi csoportban a szobák száma szerint két-két osztályba soroltattak.

1. osztály a 10 szobán felüli penziók, 2. osztály a 10 vagy annál kevesebb szobára berendezett penziók.

Sütemények, tészták készítéséhez
STÜHMER Kukta Gyurmát,
reggeli, uzsonna készítéshez
STÜHMER „E” kakaót.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÉK ÉS KORCSMÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az Országos Szövetség és a Budapesti Korcsmárok Szakosztályának helyisége: Budapest, VI. Csengery uca 51. szám. I. 7. Telefon: 118-898.

Jogi tanácsal tagoknak ingyen szolgál: dr. Stéger Béla ügyész, Budapest, IX. Ferenc körút 57. szám. Telefon: 137-988.

Hivatalos órák: hétköznap délelőtt 9–4-ig. A hivatalos órák alatt a tagok minden szakipari ügyben díjmentesen kapnak felvilágosítást a Szövetség irodájában. Vidéki megkereséseknél vászalbélyeg feltétlen küldendő.

#

A budapestkörnyéki elnökök értekezlete takarékasztaltársasági és adóügyekben.

Január hó 16-án a takarékasztaltársasági alapszabálytervezet szerkesztésére kiküldött bizottság Szöllőssy Ferenc társelnök vezetése alatt értekezletet tartott. Szöllőssy Ferenc elnök előadta, hogy a Szövetség a minisztériumban kapott felhívásnak megfelelően elkészítette az alapszabálytervezetet és figyelemmel volt a kapott instrukciókra. Mielőtt ez megtörtént, áttanulmányozta a beszerzett és az egyesületekre vonatkozó összes jogszabályokat. Az elgondolás az, és ezt fogjuk kérelmezni a minisztériumtól, hogy boesáson ki egy rendeletet, amely a takarékasztaltársaság alapszabályát tartalmazza. Minden asztaltársaság csak akkor működhetik, ha ezt az alapszabályt elfogadta és az I-fokú rendőrhatalóság a bejelentéstől számítva két héten belül az ilyen alapon működő asztaltársaság megalakulását tudomásul vette. Az év végén pedig, az elszámoló közgyűlésen minden tag köteles írásban kinyilatkoznia, hogy az asztaltársaságtól járó minden járandóságát egészében felvette és további követelése nincsen. A felszámoló közgyűlési jegyzőkönyv ezekkel a nyilatkozatokkal a közgyűlés utáni harmadik napon az I-fokú rendőrhatalóságnál bemutatandó. Titkár azután felolvasta az alapszabálytervezetet. Az értekezlet a tervezetet több módosítással és kiegészítéssel elfogadta.

Az elnökség most az elfogadott tervezetet a módosítások feldolgozása után megfelelő kérelemmel a belügyminiszterhez felterjeszti.

Galambos Ernő azután beszámolt a sok visszasságokról, amely a forgalmi adóátalány megállapításánál és a kereseti adóalap megállapításánál előfordulnak. A pestkörnyéki városokban más-más a gyakorlat, felelte kívánatos, hogy a pénzügyi hatóság a kivételnél egységesen állapítsa meg az adóalapot. E tárgynál igen élénk volt az eszmecsere. Rámutatott még a bor-

csempészek garázdálkodására és fel-említette, hogy bár az idej borok meglehetősen savanykások, ezek a csempészek majdnem kizárólag édeskes borokat árusítanak, holott közismert, azok főleg a legsilányabb minőségű borokat vásárolják a termelőknél. — Nyilvánvaló, hogy ezek a csempészek a bort szacharinnal édesítik.

Az értekezlet az előadottak alapján megfelelő határozatokat hozott és a szükséges lépéseket ezekben az ügyekben sürgősen meg fogja tenni. Bizonyos okok miatti e beadványok benyújtása, halasztást szenvednek.

Használhatósági engedély.

Csak arra a helyiségre adhatnak ki a rendőrségen vagy a főszolgabírói hivatalnál mulatság, tánc vagy hasonló engedélyt, amelynek tulajdonosa helyhatósági használhatósági engedély birtokában van.

Az 1936. évi tüzrendészeti kódex rendelkezik ugyanis arról, hogy minden helyiség, amely összejövetelek sokadalmak célját is szolgálja (táncterem), előbb tüzrendészeti és közegészségügyi szempontból helyszíni szemle útján megvizsgálandó. A helyszíni szemlén a tűzoltófőparancsnok, a rendőrség képviselője és a hatósági orvos vesz részt, akiknek kedvező véleménye alapján állítja ki az előjáróság mint I. fokú közigazgatási hatóság a helyhatósági használhatósági engedélyt, amelyet egy helyiségre egyszer kell kérni és visszavonásig vagy addig marad érvényben, amíg a helyiség építési változások nem állnak elő.

Aki tehát azt akarja, hogy helyiségében alkalomadtán táncmulatság, előadás vagy más összejövétel legyen tartható, lássa el magát egyszerűsmindekorra ilyen helyhatósági használhatósági engedéllyel, amit mulatsági engedély kérésénél a rendőrségen minden esetben fel kell mutatni.

A helyhatósági használhatósági engedélyt a városi előjáróságtól, vagy a főszolgabírói hivatalban írásban kell kérni. Költség: 2 pengő a kérvényre és a helyszíni szemléhez természetbeni fuvar (taxi).

Fellner Béla t.ú.v.

Előb belvárosi szállodai, vendéglői és kávéházi irodai közvettítő iroda

Budapest, IV., Molnár uca 3.

Telefon: 1-814-01.

Borpalota Rt.

Budapest, VI., Király u. 26.
Telefonszámok: 1-140-44 és 1-184-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Miniszteri biztos a munkaviszonyok ellenőrzésére.

A m. kir. iparügyi miniszter a munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1937:XXI. tc.-nek az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban való végrehajtása tárgyában kiadott 3000/1938. Ip. M. számú rendelet 37. §-a alapján, a felhívott rendelet 37. és 39–43. §-aiban (ide nem érve a kereskedelmet) alkalmazották munkaviszonyát ellenőrző miniszteri biztossá a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnökkel egyetértve, Péterffy Oktáv ny. miniszteri tanácsost kinevezte.

A szikvízkészítésre

szóló iparendedélyek kiadását korlátozza az iparügyi miniszter. Azon községekben, melyekben a lélekszám a 7000-et meg nem haladja, szikvízkészítésre csak egy iparendedély adható ki. A szerzett jogokat a rendelet nem érinti.

Az iparügyi miniszternek ez a rendelete azt célozza, hogy a szikvízkészítőknek most már egy monopóliumot biztosítson, s jogukban áll indokolatlanul az árakat emelni, mert újabb versenytárstól nem kell tartani. A rendelet egyetlen célja, hogy az egészségtelen versenycsúszást és árrombolást a szikvíziparban megszüntesse. Ha ennek ellenére a szikvízkészítők a helyzettel visszaélnének és semmivel sem indokolható áremelést akarnak behozni, ebben az esetben az iparügyi minisztérium panasz esetén közbe lép és esetleg újabb iparendedély kiadását is elrendelheti.

Újabb kéthetes borkezelési tanfolyam.

A váratlan nagy érdeklődésre való tekintettel február hó 27-én — farsang után — Budafokon a m. kir. Szőlészeti és Borászati Szakiskolában ismét kezdődik egy kéthetes borkezelési tanfolyam a szakmabeliek részére. E tanfolyamra az Országos Szövetségi irodájában VI., Csengery uca 51. sz. I. e. 7. a részvételi díj egyidejű lefizetésével február hó 16-ig lehet jelentkezni. Azok a hallgatók, akik a most kezdődő tanfolyamon mint létszámon felüliek jelentkeztek, most már ezen a tanfolyamon vehetnek részt. Itt említjük meg, hogy a múlt hó 16-án kezdődött borkezelési tanfolyamon a nagyszámú jelentkezettek közül 64 hallgató vett részt.

Vendéglős-Bál.

A Soroksári Vendéglősök és Koreszmárosok Ipartársulata január hó 31-én ifj. Holbig Antal vendéglő termében rendezte hagyományos farsangi mulatóságát.

A székesfehérvári vendéglősök e hó 9-én tartják a Magyar Király szállóban idei báljukat.

A Kispesti Vendéglősök, Kávésok és Koreszmárosok Ipartársulata február hó 8-án tartja az Ipartestület összes termeiben bálját, amelyre a kartársakat ezúton is meghívja.

A Somogy megyei Vendéglősök és Koreszmárosok Egyesülete február hó 8-án élelmiszerkiállítással egybekötött vármegyei vendéglősbált rendez az iparoszékház összes termeiben Kaposváron.

A Pestszentlőrinci Vendéglősök és Koreszmárosok Szakcsoportja február 15-én tartja bálját a Körösi-féle vendéglő dísztermében.

Az OTI

felhívja a munkaadók figyelmét arra, hogy a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult munkavállalók biztosítási kötelezettségét a katonai szolgálat idejére a bevonulás napjával megszüntnek tekinti még abban az esetben is, ha a munkavállaló vagy annak eltartottjai a javadalmozást vagy annak egy részét a katonai szolgálat alatt is kapják. A bevonult munkavállalók után tehát járulékot nem kell fizetni. A bevonulás tényét azonban írásban tudomására kell hozni az Intézetnek. A már korábban történt bevonulásokot pótlólag is be lehet jelenteni. Ha a munkaadó munkavállalóját kijelentette vagy katonai szolgálatra történi bevonulását az Intézet felé közölte, úgy ha a fegyvergyakorlatról visszatér és újból munkába áll, ismét be kell őt jelenteni az OTI-nál.

Halálozások.

Kutassy Lajos, a „Svábhegy” szálló igazgatóját súlyos csapás érte, neje a múlt hó második felében baleset következtében hosszabb szenvedés után elhunyt.

Filipovits István székesfehérvári vendéglős 64 éves korában múlt hó 11-én elhalálozott.

Mátyás Gábor magyaróvári vendéglős január hó 18-án váratlanul elhunyt.

Schieszl Konrád budakalászi vendéglőst súlyos csapás érte, felesége szül. Kamp Julia január 23-án 51 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Örjási részvét mellett január 25-én kísérték utolsó útjára. Az Országos Szövetségi elnökségét ez alkalommal Lehözt Lajos társelnök és a titkár képviselte. — Az Országos Szövetségi gyászszalagos zászlójával vonult ki, amely után a Pilishegyvidéki Vendéglősök és Koreszmárosok Szakcsoportjához tartozó nagyszámúban megjelent kartársak sorakoztak.

A „Borászati Zsebnaptár”

(Hegyközségi). 1939-es évfolyama, dr. Baross Endre szerkesztésében most hagyta el a sajtót. A „Borászati Zsebnaptár” immár 40-ik esztendeje jelenik meg és jelenti a magyar szőlő és borgazdaság szakirodalmának egyik legfontosabb momentumát. Ezidén tetemesen bővült a Zsebnaptár, mert tartalmazza teljes egészében az új Hegyközségi törvényt (1938:XXXI. tc.) és ennek végrehajtási utasítását (85.000/1938. F. M.), tehát minden szőlősgazda és gyümölcstermelő számára mulhatatlanul szükséges tudnivalókat. Ezenkívül tartalmazza a bel- és külföldi borgazdasági statisztikákat, a kellő és időszerű pótlásokkal, továbbá a bel- és külföldi intézmények és érdekképviseletek leírását. „Időszerű munkák a szőlőben és pincében” címen a közönségnek megfelelőleg külön ismertetést is ad a Zsebnaptár. Részletesen foglalkozik továbbá az új borjavítási módokkal és eljárásokkal. A gazdag és szakszerű tartalmat a szokásos általános érdeklődő tabellák egészítik ki. Megrendelhető Budapest, IX., Üllői út 25. sz. alatt a Szerkesztőségben, valamint a Borászati Lapok kiadóhivatalában, Budapest, V., Báthory uca 22. alatt 3 (három) pengő előzetes beküldése mellett.

Vendéglő, ahol 247 féle sajtót szervíroznak.

Párisban, a Rue d'Amsterdam különös kisvendéglő áll. Ez a vendéglő arról nevezetes, hogy az ott felszolgált ételek mindegyike valamilyen formában sajtóval van összekapcsolva. Nem kevesebb mint 247 sajtófélét szervíroznak itt a vendégeknek. Ahogy más étteremnek borpincéje és borlapja, éppen úgy a Rue d'Amsterdam-i kis vendéglőnek sajtópincézete és sajtóalapja van. A tulajdonos, egész stíluszerűen „Maitre Fromager”-nak, sajtmesternek nevezi magát.

Európa minden része képviselve van sajtspecialitásaival Maitre Fromager

TUNGSRAM
KRYPTON
fényt!

ZÁSzlók házra kítűzethetők, különböző nemzetiségű asztali zászlók, egyesületi zászlók, teremdíszítéshez címerek és drapériák minden méretben legutányosabban a szaküzletben.
Hungária Zászló és Díszítési Vállalat kft.
Budapest, IV., Prohászka Ottokár u. 4–6. Telefon: 183–279.
— 48 éves cég — **!! E lapra hívalkozással 5% engedmény! !!**

éttermében. Természetesen minden sajtófeléhez „Maitre Frimager” tanácsára a megfelelő bort lehet kiválasztani. A „sajtvendéglőt” az egész világ sajt-specialistái felkeresik. Ha valaki egészen különleges, újfajta sajtételre vágyik, egyszerűen betér a Rue d'Amsterdam-i vendéglőbe, ahol 247 sajtféle közül bizonyára megtalálja az ízlésének megfelelőt.

Az apa iparendélyét megadják a fiúnak.

Az iparigazolványok és engedélyek kiadása ügyében tudvalevőleg előterjesztést tett a kereskedelmi és iparkamara és kérte, hogy az engedélyeket és igazolványokat továbbra is adják ki. A minisztérium azonban ezidőszent még a statisztikai adatokat gyűjti és míg az adatok feldolgozásával el nem készül, addig nem adja ki az iparigazolványok szabályozásáról szóló rendeletét. Az időközi állapotban azonban teljes méltányossággal bírálják a kérelmeket. Például, ha az iparigazolvány vagy iparendély az apa nevére szól és az üzemben addig is foglalkoztatott fia akarja az ipart folytatni, megadják az engedélyt. Figyelembe veszik továbbá azt is, ha a kérelmet benyújtó iparos az engedély megkapása reményében már jelentékeny összeget befektetett.

ÜZLETI HIREK

Sopron. Jäger Viktor a Flandorffer uccában lévő saját házában egy új borozót nyitott. A borozó magyaros stílusban van berendezve, hasonlóan a badacsonyi Kisfaludy-házhoz és a soproni polgárság ezt a kellemes kedves helyiséget szívesen látogatja. Persze a szép helyiségben kiváló jó borok is kerülnek kimerésre.

EGERBEN,

a város központjában a volt SZÉCHENYI SZÁLLÓ modernül átépítve, *kávéház, étterem és söntéssel*, 19 vendégszobával (ebből 6 kétágyas), *teljesen berendezve*, három szoba fürdőszobás lakással és személyzeti szobákkal, stb. **1939. évi május hó 1-től, esetleg június hó 1-től 5-10 évre BÉRBEADÓ.** Róm. kat. vallású intelligens szakmabeli óvadékképes érdeklődők tervekét és bérleti feltételeket megtekinthetik RADIL KÁROLY megbízottnál, Eger.

Felkérjük előfizetőinket,

kik eddig előfizetésüket még nem rendezték, szíveskedjenek az előfizetési díjat az esetlegesen még fennálló hátralékkal együtt a küldött postabefizetőlapon vagy postautalványon mielőbb kiadóhivatalunk címére beküldeni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Szakember. Vettük panaszos cikkét az iparoskörü vendéglők ellen. Sajnos, a közlemény alaphangja miatt azt nem közölhetjük s ezért sem, mert általánosít. Ebben nincs igazsága. Itt van pl. a mezőtúri ipartestület. Ennek elnöksége elhatározta, mert az üzlet nemcsak életképes, hanem egy családnak jó megélhetést is biztosít, sőt „félre is tehet”, hogy csak szakembernek adja ki. Tessék tehát oda pályázni a szakembereknek, akkor nem fogják nem szakembernek kiadni. — *R. Marcali.* A kívánt iratokat most küldtük címére. — *Szombathely.* A kért nyomtatványokat elküldtük, a hiányzó lap-példányt a napokban küldjük. — *Sárkány J. Simony.* A legközelebbi borkezelési tanfolyam, amint az lapunk mostani számában olvashatja, e hó 27-én kezdődik. — *K. K. főpincér.* Lapunk főpincérek elhelyezésével sohasem foglalkozott. Ha valaki volt, aki ezt állította, az nem mondott igazat.

Pályázat

A mezőtúri Ipartestület **1939. évi április hó 1-vel** három évre a város közepén, forgalmas helyen levő **vendéglőjét bérbeadja.** A vendéglő áll 4 helyiségből, hozzátartozó lakásból, melléképítményekből és színházteremből. Az italmérés kiterjed az Ipartestület és az Iparos Ifjak összes helyiségeire. **Pályázati határidő 1939. évi február hó 15.**

Bővebb felvilágosítással írásban is szívesen szolgál az Ipartestület elnöksége. A régi szerződés is megtekinthető a hivatalos órák alatt.

ABROSZT

szürést és fehéret, úgyszintén minden **TEXTILÁRUT** vegyünk

BLAU JENŐ

textilkikészítőnél, **BUDAPEST, V., gróf Tisza István-u. 11. Tel.: 180-643.**

TÖRLEY

PEZSCŐ

Kecskeméti Mintapince és Kereskedelmi kft.

KECSKEMÉT, SZÉCHENYI-U. 2.

Vendéglőkben, korcsmákban és kávéházakban szükséges plakátok

Az új bortörvény kivonatának kifüggesztése nem kötelező!

drbja fill.

Ötnyelvű százalék-plakát nagy ..	—30
Ötnyelvű százalék-plakát kicsi ..	—12
A korcsmai hitel eltörléséről szóló plakát	—60
Dohányozni tilos! Tánchelyiségbe kötelező	—40
A sütemények fogdosása	—30
Fiatalkorúak szesztilalmáról (1927. évi XXXIII. tc.) szóló plakát	—40
Éneklés, lármázás tilos	—25
Padlóra köpni tilos	—25
Káromkodni tilos	—40
Kutyákat behozni tilos	—25
Vidékre db-ként 10 fill. portóval több.	

Megrendelhető kiadóhivatalunkban Budapest, VI, Csengery uca 51. I. e. 7.

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KLABER PINCE

PINCÉSZET:
BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.
TELEFON: 269-698.

VÁROSI IRODA:
BUDAPEST, V, ALKOTMÁNY UCCA 15. SZÁM.
TELEFON: 114-262.

A „Fogadó-Magyar
Vendéglős”
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

Akorcsmaiparérde-
keik képviselő
szaklap

A borpiacról

a Borászati Lapok-ban a következőket olvassuk:

A borpiacon a karácsony óta beállott merevség igen nehezen akar felengedni. Tudvalévőm az úgynevezett második zsidótörvény-javaslat betervezése óta a kereskedelem és különösen a nagyobb italmérők tartózkodnak a vételtől.

A törvényjavaslat, bár az italmérési jogok korlátozására vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket, ezek a rendelkezések azonban 5 évi időtartamot engedélyeznek az italmérési jogok elvonását illetően.

Semmiféle indoka sincs tehát annak, hogy a vásárlások ne történjenek a fogyasztás szükségletének megfelelően.

Mindenki tudja, hogy a közepesnél jóval alacsonyabb termés következtében a készletek igen megritkultak, ezért egyáltalában niúsen indokolva az, hogy az egészséges borárfejlődés megtorpanjon.

A karácsony előtti átmeneti árnyengülés különben is megszűnt és Malligand-fokonként 3 filléren alul a legyengébb minőségű parasztárut sem lehet kapni.

Inkább a jó minőségű urasági tételek áránál tapasztalható némi visszaesés, ezekért Malligand-fokonként már 4 fillért is fizettek.

Meggyőződésünk, hogy a viszonyok javulásával és a kedélyek megnyugvásával a borárak is megfelelően fognak fejlődni.

Nagyon jól tudjuk, hogy a kereslet minden lehetőséget kihasznál arra, hogy minél olcsóbban fedezze szükségletét, ezzel szemben a készletek állandó esökkenése, ha a gazdák kitarantanak, a maunál lényegesen jobb borárakat fog számukra eredményezni.

Az ország legtöbb bortermő helyén a gazdálnál már a termésnek nagy része nincs meg. Igen fontos tehát, hogy a még meglévő készlet megfelelő áron értékesüljön.

A terméértékesítés szempontjából az is nagy jelentőséggel bír, hogy már az új terméskilátásokig olyan árak alakuljanak ki, amelyek az elkövetkezendő szüreti árakra is jótékonyan éreztessék befolyásukat.

Több érdeklődőnek.

Lapzártáig a felvidéki vasúti vendéglők bérbeadása tárgyában még nem történt döntés.

Szakácsstanonének ajánlkozík

egy négy polgárit végzett, németül is beszélő erős testalkotású jó házból való fiú. Atya címe: Mikula József Salgótarján, Acélgár, Rimamurány ucca 29.

Mikrobák közvetett hatásából származó borhibák

Irta: Requiní Géza

ny. mezőgazd. kísérletügyi főigazgató.

Seprőíz. Ha a bor sokáig áll a seprőn s a pince meleg akkor a seprőben lévő elhalt élesztősejtek, amelyek jó tápanyagai a különféle rothasztó baktériumoknak, bomlásnak indulnak s az anyagcsere-termékek a borba jutva, annak ízt megromtítják. Ha a baj csak kisebbfokú, akkor seprőíznek nevezik, ha azonban már a seprő is felkavarodik, akkor seprőrothadásról beszélünk s ilyenkor a bor ihatatlanná válik. Ez tehát olyan borhiba, amely mikrobák hatásának közvetett következménye. *Mennél gyengébb és mennél lágyabb a bor s mennél melegebb a pince, a bomlás annál hamarabb következik be.* A rothadt termés borának seprője könnyebben bomlik, mert több baktérium van benne.

A seprőíz és seprőrothadás megelőzésére a borokat fejtsük le idejében. Ha csekélyebb mértékű a seprőíz, akkor a bort óvatosan lefejtjük a seprőről, mert a bornak a seprővel érintkező legalsó rétege, az úgynevezett aljbor rendszerint élvezhetetlen. A bor szűréssel és derítéssel úgy-ahogy helyrehozható. Az erősebben seprőízű bor zavaros lesz s nagyon nehezen tisztul. Törkölyön való újraterjesztéssel s szénkészítményekkel való kezeléssel lehet rajta esetleg segíteni. *A megjavítás rendszerint igen nehéz.* Silányabb minőségű párlat készíthető belőle.

Penészíz és dohoság. A penészíz származhat penészes szőlőtől vagy penészes hordótól, tehát ez is olyan borhiba, amely mikrobák hatásának következménye. A rothadt termés bora csak akkor penészízű, ha a Penicillium glaucum-, esetleg Aspergillus-félék is ellepik a szőlőt, míg a Botrytis cinerea nem okoz kifejezett penészízt. A penészíznek azonban többnyire a penészes hordó az oka. A ki nem mosott, vagy a hiányosan mosott hordó penészes lesz, a penészízt okozó kellemetlen anyagcsere-termékek beivódnak a dongákba s a belefajtott bort penészízűvé teszik. A bornak sem külseje, sem összetétele természetesen nem változik meg.

Ha a hordóból teljesen ki nem mosott bor- vagy seprőmaradékot borvirág és baktériumok is ellepik s ezeknek anyagcsere-termékei is a borba jutnak, akkor azt mondjuk, hogy a bor dohos. Úgy a penészíz, mint a dohoság újbóron kevésbé érezhető, mert a szénsav részben elfedi a kellemetlen ízt. Penészízt okozhat a penészes dugó is, mert a hibás, korhadt dugón ke-

resztül a penészek befűrődhatnak s a dugó belső felületét bevonva, a bort is penészes ízűvé tehetik.

A penészíz megelőzésére a rothadt termést szedjük külön, dolgozzuk fel gyorsan s a hordókat, kádakat, fejtőcsöveket stb. tartsuk tisztán. Az üres hordókat kénezzük meg a szabályszerű időközökben s mielőtt bort töltenénk beléjük, vizsgáljunk meg minden hordót. A borospalackokat dugaszoljuk be jó minőségű s kifőzött dugóval s azután paraffinozzuk be.

A penészízű és dohos bor megjavítása nagyon nehéz, különösen, ha erősen érezhető a kellemetlen íz. A kisebbfokú hibán fejtéssel, derítéssel, átterjesztéssel segíthetünk. Mäskülönbén csak szénkészítményekkel (hársfaszén vagy epont) lehet a bort gyökeresen megjavítani. Ilyen módon a borból a zamat- és színyanyagok is kivonhatók s ezért a bort utólag házasítani kell. Egyesek ajánlják az olivajolajjal való kezelést. Ennek az a hátránya, hogy az olajat nem tudjuk a borból teljesen eltávolítani s így a bor olajzú, esetleg avasízű lesz. A penészízű vagy dohos borból készült párlat is kellemetlen ízű.

**Jó reklám,
ha a bor olcsó.**

**de a forgalom
csak jó borral
biztosítható!**

PROMONTORIA

MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK,
KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉKOK BORPIN-
CÉSZETE ÉS ÁRUELLÁTÓ SZÜVEKZETÉ

BUDAFOK, SÖRHÁZ UCCA 8. SZ.

TELEFONSZÁM: 269-992.

PINCÉSZETÉBŐL.

Kartársaink megtisztelő látogatását szolgálatkészen várjuk.